

DOI: <https://doi.org/10.26565/2227-6505-2023-37-04>

УДК 929:94(477.51)-058.833Мірні

О. М. ПОТАПЕНКО,

Директор Науково-редакційного центру

e-mail: DIVA23LM@ukr.net ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-7040-1427>

Комунальний заклад «Чернігівський обласний пошуковий науково-редакційний центр»

Чернігівської обласної ради

Проспект Миру, 14, м. Чернігів, 14000, Україна

РОДИНИ МІРНИХ ТА ХІЛЬЧЕВСЬКИХ: ДО НОВИХ ФАКТІВ БІОГРАФІЇ

Мета дослідження. У статті здійснено спробу встановити деякі факти про ранні роки життя громадських діячів: подружжя Зінаїди Василівни Мірної (Хільчевської) та Івана Івановича Мірного. Автор спростовує деякі хибні твердження щодо віх біографії Зінаїди Мірної, зокрема, про місце та дату її народження, віросповідання; наведено більше фактів про її родину.

Методологія дослідження включає загальнонаукові методи (аналіз та синтез) та основні методи історичного дослідження: історико-порівняльний та історико-генетичний.

Наукова новизна. Вперше введено у науковий обіг метричні записи, які висвітлюють раннє життя громадської діячки Зінаїди Василівни Мірної та її родини.

Актуальність статті полягає у поглибленні знань про діячів українського діаспорного руху, інтеграції віднайдених біографічних відомостей у краєзнавчі дослідження, формування підґрунтя для увічнення пам'яті борців за незалежність України у 20 ст.

Висновки. З'ясовано, що родина Хільчевських, з якої походить Зінаїда Василівна Хільчевська походить з Чернігівської губернії, тут мешкали і працювали її батьки. Підтверджено точну дату її народження, спростовано хибні твердження щодо віросповідання.

Ключові слова: Зінаїда Мірна, Іван Мірний, Чернігів, Городня.

Як цитувати: Потапенко О.М. Родини Мірних та Хільчевських: до нових фактів біографії *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки.* 2023. Вип. 37. С. 37-44, DOI <https://doi.org/10.26565/2227-6505-2023-37>

In cites: Potapenko O.M. (2023) Families of mirnyh and Khilchevsk: to the new facts of the biography *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: History of Ukraine. Ukrainian Studies: Historical and Philosophical Sciences,* 2023. Issue. 37, (37-44). DOI <https://doi.org/10.26565/2227-6505-2023-37> (in Ukrainian)

Так сталося, що буремні роки Українських національно-визвольних змагань 1917--1921 рр. спричинили хвилю української еміграції за межі етнічних земель, а сформована на уламках Російської імперії нова держава – РСРР – фактично ізолювала автохтонних українців від закордонної спільноти. Трагедія цього поділу полягала ще й в тому, що потужно зростаючий по всьому світу діаспорний рух, був, фактично, відрізаний від власних коренів, залишивши у підконтрольній радянському уряду Україні рідних, товаришів, колег. Про минуле говорили обережно – аби не нашкодити, не наражати на небезпеку тих, хто лишилися на Батьківщині, через зв'язки з «ідеологічними ворогами», «буржуазними націоналістами».

Нас, істориків, нині спонукає до більш активних дій і Закон України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті» № 314-VIII від 9 квітня 2015 р., покликаний сприяти увічненню їх пам'яті, підвищенню поінформованості суспільства та привернення уваги громадськості до цієї сторінки історії, тим більше, що «білих плям» лишилося ще чимало [5].

Серед таких борців, будівничих «України у вигнанні» було подружжя громадської діячки, перекладачки, публіцистки, членкині Української Центральної Ради Зінаїди Мірної і українського політика, письменника, очільника канцелярії Міністерства закордонних справ Української Народної Республіки Івана Мірного.

Чимало науковців долучилися до збереження пам'яті про українську еміграційну спільноту. Зокрема про подружжя Мірних писали К. Антонович, Г. Лащенко, М. Рудницька, а нині серед когорт науковців особливо варто виділити наукове дослідження Л. Смоляр [24].

Розлогий нарис про долю З. В. Мірної (Хильчевської) авторства письменниці Г. Лащенко став «відправною точкою» пошуків інформації про ранні роки життя нашої землячки. Та і взагалі, були деякі сумніви – чи дійсно Зінаїда Василівна народилась та мешкала на Чернігівщині? Галина Ростиславівна писала: «Коли в 1910 р. Зінаїда Мірна з чоловіком приїхала до Києва, то якось одразу висунулась на одне з передових місць. Але лишається багато невиясненого з її життя того часу. І якби знайшлися люди, що новими фактами могли б доповнити сторінки її життєпису, авторка цієї статті і всі, кому дорога пам'ять цієї визначної людини, були б їм дуже вдячні. Відомо, що її дівоче прізвище Хильчевська, але не знаємо, хто були її батьки, де вона вчилась у народній і середній школі? Бо дорослою – це відомо – вона скінчила фельдшерські і зуболічебні курси [...]. Про дату її народження Мілена Рудницька пише: «Приїшла на світ біля 1880 р.». Це може бути 1877, 1878, 1879 р. Стефанія Нагірна цю дату визначає на серпень чи жовтень 1878 р. Пані Ївга Лоська уточнює цю дату: 12 жовтня 1878 р. в Городні, тодішньої Чернігівської губернії» [10, с. 39].

Усі вище згадані жінки – соратниці Зінаїди Василівни, громадські діячки, життєвий шлях яких перетнувся під час емігрантських мандрів. Їх, зокрема, об'єднала Міжнародна жіноча ліга миру і свободи. Нагірна Стефанія Іванівна була завідувачкою інтернату для дівчат поблизу Праги, займалась виданням учнівського журналу «Зірка». Брала активну участь у діяльності Українського жіночого союзу, зокрема 1934 р. була делегована на Український жіночий конгрес [11]. Мілена Рудницька досягла успіху і як викладачка, і як політикиня, і як літераторка, і як журналістка. У 1935 р. Мілена Іванівна стала головою «Світового Союзу Українок» [28]. Трудилася в Українській секції Міжнародної жіночої ліги миру і свободи і громадська діячка Євгенія (Ївга) Лоська [23].

Г. Лащенко цікавили причини вибору професії Зінаїдою Василівною. Вона розмірковувала: «Застановлює також факт фахових студій З. Мірної. Чому вона хотіла закінчити ці курси? Чи походила з незаможної родини й потребувала якнайскоріше самостійно заробляти? Чи це було прагнення незалежності від батьків молоді емансипантки? Чи це була та ж причина, що штовхнула на фельдшерські курси Софію Русову, матеріально цілком забезпечену, – порив молоді ентузіястки помагати збіднілому народові, працювати для нього не лише на словах, а і в конкретній, потрібній йому роботі? На ці питання відповісти трудно, не маючи точних життєписних даних. Але знаючи вдачу Зінаїди Мірної [...], можна припустити, що піти на ті студії примусили її всі три причини. Зрештою в той час вона могла не знати, що доля присудила їй інше поле діяльності» [10, с. 39].

Тому автор даної статті звернула увагу на найбільш інформативні джерела: метричні записи, зроблені у церквах Чернігівської губернії, та довідники. Вдалося уточнити деякі біографічні дані.

Майбутні батьки громадської діячки З. Мірної – колезький секретар Василь Феофанович та його дружина Катерина Василівна Хильчевські мешкали у Городні – повітовому центрі Чернігівської губ. Натепер не вдалося знайти інформацію про дату та місце укладення їхнього шлюбу та рід діяльності голови родини.

1 вересня 1871 р. [Тут і далі – датування подане за Юліанським календарем – прим. авт.] у сім'ї Хільчевських народилася донька Марія. Охрестили її 9 вересня у Василівській церкві м. Городні. Хрещеними батьками стали купець м. Городні, Василь Миколайович Писарев (станом на 1878 р. – член Городнянського повітового земського правління) та дружина титулярного радника Ганна Миколаївна Волкович [29, ф. 679, оп. 10, спр. 3283, арк. 121].

Г.М. Волкович – матір громадських діячів, науковців – революціонерки, лікарки, уродженки м. Городні Ганни Маркіянівни Волкович [2] (народилася 15 лютого 1876 р.) – ровесниці З. Хільчевської, та доктора медичних наук Миколи Маркіяновича Волковича [3].

Така активна спільнота оточувала родину Хільчевських, визначала життя повітового центру, який зовсім не видається провінційним, а навпаки – тяжіє до прогресу та духу свободи.

Записи метричних книг допомогли уточнити й дату народження самої громадської діячки: так, як вже згадувалося, деякі дослідники вказували 1875 р. чи 1878 р., але насправді Зінаїда Василівна народилася 9 жовтня 1873 р. Хрещеними батьками стали колезький асесор Микола Антонович Войцехович, який проживав на хуторі Журавка, та мешканка м. Городні, вдова поручика, Варвара Гнатівна Симоновська. Таким чином, спростовано версію щодо католицтва Зінаїди Василівни – адже її було охрещено 18 жовтня у православної церкві, батьки, як зазначено в метричній книзі, «оба православные» [29, ф. 679, оп. 10, спр. 3283, арк. 147].

16 березня 1875 р. у сім'ї В.Ф. Хільчевського, який на той час перебував вже у чині титулярного радника, народилася ще одна донька – Лідія. Охрестили дитину підпоручик у відставці Іван Миколайович Максимович з с. Бречі Сосницького повіту та вже згадувана В.Г. Симоновська [29, ф. 679, оп. 10, спр. 3309, арк. 8].

Як бачимо, фактично увесь «городнянський період» життя родини Хільчевських міститься у метричних записах їхньої рідної парафії. Запис від 7 листопада 1878 р. свідчить, що 5 листопада 1878 р., у віці 45 років Василь Феофанович помер від сухот та похований на цвинтарі Василівської церкви. Саме запис про смерть В.Ф. Хільчевського дозволяє приблизно вирахувати рік його народження – 1833 [29, ф. 679, оп. 10, спр. 3310, арк. 122]. На жаль, цей храм та цвинтар були зруйновані більшовиками у 1930-х рр. і дотепер не збереглися.

Вдова Василя Феофановича залишилася з маленькими дітьми: Марії тільки-но виповнилося 7 років, Зінаїді – 5, а Лідії – 3 роки. Подальші пошуки записів про родинні зв'язки Хільчевських наводять на думку, що в сім'ї була ще одна дитина – хлопчик Василь, але, на жаль, записів, які б підтверджували точну дату його народження, знайти не вдалося.

Окрім тісного знайомства чи навіть дружби з прогресивними городнянцями – родинами Волковичів та Писаревих, вірогідно, Хільчевські були знайомі і з родиною Ліндфорсів, так як капітан гвардії Олександр Федорович Ліндфорс на той час активно займався громадською діяльністю, був мировим посередником [4, С. 64], гласним Городнянського повітового й Чернігівського губернського земського зібрання [20, С. 145].

Отже, спростовано припущення про приналежність З. Мірної (Хільчевської) до Римо-Католицької церкви. Г. Лащенко розмірковувала досить розлого: «Були чутки, що Зінаїда Василівна походила з дуже бідної польської родини і була римо-католичкою. Якщо це правда, що ж вплинуло на неї так, що вона стала українкою і змінила віру на православну? І тут можна висловлювати здогади, бо немає відомостей, що вона була полькою і католичкою. Поляки жили головним чином на Правобережжі, а Городня – невеличке місто на Лівобережжі, де поляків було менше. Сама Зінаїда Василівна про це ніколи не говорила. Народилась в Україні і виростала серед української стихії. Рід їх, що багато колін тут проживав, міг бути частинно зукраїнізований. На Придніпрянській Україні на переломі 20 ст. було багато своєрідно зукраїнізованих родин: говорили по-польськи, були римо-католиками, але досконало володіли, крім польської й державної російської, українською мовою, любили українські пісні і в побуті їх було багато від українських звичаїв і традицій [...] Зрештою сама вона ніколи не говорила про своє польське походження [...]» [9, с. 40]. Г. Лащенко була дуже близька у своїх здогадах. У губернському центрі – м. Чернігові дійсно була (хоч і не велика) польська громада. Її представники активно долучались до громадського життя губернії, на поч. ХХ ст. збудували

власний костел. Цікаво, що навіть у Городнянському повіті за переписом населення 1897 р. мешкало 500 поляків (з них 74 – безпосередньо у повітовому центрі) [27]. А рід Хільчевських дійсно мав глибокі польські корені. У частині 7 «Общего гербовника дворянских родов Всероссийской империи» вказано, що «предок фамилии Хилчевских, Тарасий Хилчевский, переселясь в Малороссию из Польши, находился в службе в Малороссийских чинах и в 1687 году владел землями. Потомки его равным образом служили Российскому Престолу в разных чинах и владели деревнями. Все сие доказывається выписями из архивов, означенными в копии с определения Новгородско-Северского Дворянского Депутатского Собрания, о внесении рода Хилчевских дворянской родословной книги в 6-ю часть в число древнего дворянства и родословную сего рода [12]. Рід Хільчевських фігурує у списках дворянських родів Київської, Полтавської та Чернігівської губерній.

Після смерті Василя Феофановича слід родини Хільчевських на деякий час губиться. Скоріше за все, Катерина Василівна вимушена була шукати спосіб матеріального забезпечення своєї осиротілої родини, яка залишилася без годувальника. Втім, аналізуючи довідкові матеріали, знаходимо цікаві записи: кілька років поспіль (1888, 1891, 1892 рр. [6, с. 237; 7, с. 218; 8, с. 229]) старшою повивальною бабкою (тобто акушеркою) м. Чернігова вказано саме Катерину Василівну Хільчевську. На підтвердження того, що Хільчевські дійсно мешкали в губернському центрі, свідчить ще один запис з метричної книги Казанської церкви при Чернігівській губернській земській лікарні, який варто процитувати, оскільки 14 липня 1902 р. «контролер по сбору акциза с сахара Черниговской губернии, Василий Васильев Хильчевский и законная жена его Антонина Михеева – оба православные» стали батьками сина Володимира, якого 26 липня того ж року охрестили в цій церкві, а хрещеними батьками стали «коллежский ассессор М[нерозбірливо] Васильев Масловский и жена помощника податного инспектора Зинаида Васильевна Мирная» [29, ф. 679, оп. 10, спр. 1020, арк. 186].

Отже, станом на 1902 р. Зінаїда Василівна вже перебувала у шлюбі з Іваном Івановичем Мірним та підтримувала тісні родинні зв'язки з родичами, які мешкали в Чернігові. Скоріше за все, маленький Володимир, хрещеною матір'ю якого стала З. Мірна, – її племінник. Але саме про народження Василя Васильовича Хільчевського, як вже зазначалося, не вдалося знайти запису за метричною книгою Василівської церкви м. Городні.

Ще одне цікаве зауваження від Г. Лащенко стосується «домашнього» імені вже заміжньої Зінаїди Василівни: «Чоловік називав Зінаїду Василівну звичайно Зіночкою, але часом, зрідка, «Больцею», правдоподібно скорочення від Болеслави, типового польського імені. Про її польське походження згадують Віктор Приходько, який довгий час у неї мешкав, винаймаючи кімнату. Згадує про те й проф[есор] Борис Мартос, дружина якого Марія Юр'ївна співпрацювала із З. Мірною. «Чув я, що вона до того часу, як вийшла заміж, була католичкою і полькою» пише він у листі до мене «і що ім'я її було Болеслава. Я не раз чув, як Іван Іванович казав до неї «Больця». На цю «Больцю» – ім'я інтимне, спогад з молодих літ – свого часу звернули увагу моя мати і я» [10, с. 40]. Варто прокоментувати цю цитату. Справа в тому, що у Наддніпрянській Україні у дворянських сім'ях широко використовувалися домашні імена. Софія Русова – землячка і соратниця З. Мірної – для рідних була ще й «Ноною», «Ноночкою», як ніжно у своїх щоденниках називає її чоловік Олександр Русов [21, с. 35, 122]. Про родинне ім'я знали й близькі знайомі [22, с. 151]. Тож керуючись цим прикладом, немає підстав вважати, що родинне ім'я Зінаїди Василівни якимось чином вказувало на її польське походження.

Є ще одна ниточка, яка пов'язувала З. Мірну (Хільчевську) з Черніговом. Довідкові матеріали свідчать, що у кін. 19 ст. [6, с. 307], у м. Чернігові працював судовий слідчий Микола Іванович Мірний. Мова йде про брата Івана Івановича Мірного. Тож ці чоловіки на Чернігівщину потрапили не випадково – їх з губернським центром перш за все пов'язувала робота.

Таким чином, досить реалістично звучить переказ Г. Лащенко: «Левко Чикаленко оповідав, що перед приїздом до Києва Мірні проживали також в Чернігові, в «місті великих історичних споминів» за виразом Дмитра Дорошенка. Зінаїда Василівна про Чернігів

згадувала. У тому часі в Чернігові проживав М. Коцюбинський. Мірні зустрічались із ним і з оповідань Зінаїди Василівни видно було, що вона дуже цінила це знайомство».

Хоча «відповісти трудно», чому родина переїздить до Києва, однак, Г. Лашенко абсолютно логічно робить припущення, що «правдоподібно з'явилась в Івана Івановича можливість службово дістати там вакансію» [9, с. 31].

Дійсно, станом на 1899 р. губернський секретар І.І. Мірний обіймав посаду помічника бухгалтера Київської казенної палати, так, у Пам'ятній книзі Київської губернії вказано і його адресу: вул. Мала Володимирська, буд. 41 [13, с. 153]. У 1902 р. (тобто на момент хрещення Володимира Васильовича Хільчевського) – працював помічником податного інспектора Казенної палати Уманського повіту [14, с. 295] та отримав підвищення службі, і вже наступного року у чині колезького секретаря працював податним інспектором цієї ж установи [15, с. 134].

Спроба проаналізувати кар'єрне зростання братів підтверджує, що вони підтримували тісні зв'язки і працювати намагалися поруч, зберігаючи певну територіальну близькість.

Станом на 1906 р. обидва Мірні обіймали такі посади в установах Київської губернії: титулярний радник Іван Іванович – податного інспектора Звенигородського повітового правління у справах земського господарства [16, с. 10, 22], а титулярний радник Микола Іванович – слідчого шостої дільниці Київського округового суду [16, с. 41].

У 1910 – 1911 рр. Іван Іванович вже працював податним інспектором 4-ї дільниці м. Києва Київської казенної палати [17, с. 22, 18, с. 22], а Микола Іванович продовжував обіймати посаду слідчого [17, с. 39, 18, с. 39].

За два роки до революційних подій, у 1915 р. брати Мірні вказали спільну адресу: м. Київ, вул. Львівська, 42. Микола Іванович натоді перебував на посаді члена Київського округового суду [19, с. 38], а Іван Іванович – податного інспектора першої дільниці Київської казенної палати [19, с. 17].

Родину Мірних чекали роки важкої праці, до якої спонукали буремні події Першої світової війни, Української національної революції 1917 – 1921 р., важкі переїди між Кам'янець-Подільським, Берліном та Прагою.

У Празі подружжя Мірних чи не найбільше долучилося до розвитку діаспорного руху, розбудови українських культурних інституцій. Тут подружжя Мірних закінчило свій життєвий шлях та знайшло останній спочинок. У 1937 р. помер Іван Іванович, а Зінаїда Василівна після закінчення Другої світової війни опинилася в мовах тотального розгрому українських установ. Так, під час бомбардування Праги 14 лютого 1945 р. було знищено Музей визвольної боротьби України. Втрачено частину фондів, а вціліле пізніше вивезено співробітниками НКВС до СРСР. Почалися арешти, «наступив, – за словами К. Антонович, – загальний переляк. З. Мірну викликали кілька разів і допитували. До неї приходили по ночах, і до ранку все перевертали і шукали паперів. Часто викликали поліцію і робили довгі допити. Попри все, її помешкання лишалося центром українського життя у Празі. Навесні 1950 року, після років репресій і тиску, Зінаїда Василівна відійшла від нас назавжди» [1, с. 4].

Автор цього дослідження вболіває за повернення у історичний топонімічний простір Чернігівщини імен діячів Української національної революції, осіб, які далеко від Батьківщини берегли українську ідентичність, активно підтримували діаспорний рух. Тому, були надані пропозиції Комісіям з питань міської топонімії, охорони та збереження історико-культурного середовища при Чернігівській та Городнянській міських радах про назву двох топонімічних об'єктів на честь Зінаїди Мірної у відповідних населених пунктах, попередньо отримавши необхідні консультації від фахівців Українського інституту національної пам'яті, зокрема, начальниці Управління популяризаційно-просвітницької роботи УІНП Наталії Слобожаніної – автора-упорядника календаря «Українські жінки ХХ століття» [26], та представника УІНП у Чернігівській області Сергія Бутка.

Це наш обов'язок – берегти пам'ять про земляків, які були біля витоків формування української державності, та, на жаль, через непереборні обставини опинилися далеко за межами рідної України, де змогли вибудувати новий український соціокультурний простір,

прожили плідне творче життя, та знайшли свій останній спочинок. Так крок за кроком ми долаємо вимушене забуття, бо часто, за висловом українського історика І. Стамбола, коли з боку науковців з'являється ініціатива щодо увічнення певної історичної постаті, суспільство далеко не завжди реагує позитивно. Особливо, якщо йдеться про особу, котра не входить до вузького кола тих, хто вже увійшов до неширокого пантеону загальновідомих героїв [25].

Отже, попереду ще багато досліджень: вивчення величезного внеску подружжя Мірних у життя української діаспори та становлення української державності, аналіз дій радянських спецслужб, які переслідували українську громаду, збір джерел особового походження, причини мовчання Зінаїди Мірної про своє минуле.

Конфлікт інтересів

Автор заявляє, що конфлікту інтересів щодо публікації цього рукопису немає. Крім того, автор повністю дотримується етичних норм, включаючи плагіат, фальсифікацію даних та подвійну публікацію.

Список використаної літератури

1. Антонович К. *Зінаїда Мірна*. Наше життя (липень-серпень) 1955. С. 3-4.
2. Волкович Анна Маркіянівна URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87_%D0%90%D0%BD%D0%BD%D0%B0_%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D1%8F%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0
3. Волкович Микола Маркіянович URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87_%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0_%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87
4. Губернские и уездные учреждения Черниговской губернии. Памятная книжка на 1878 год. Чернигов, 1878 г.
5. Закон України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-19#Text>
6. Календарь Черниговской губернии на 1888 год. Чернигов, 1887.
7. Календарь Черниговской губернии на 1891 год. Чернигов, 1890.
8. Календарь Черниговской губернии на 1892 год. Чернигов, 1891.
9. Лашенко Г. Зінаїда Мірна. *Наше життя*. 1966. Ч. 2 (лютий). С. 31 – 32.
10. Лашенко Г. Зінаїда Мірна. *Наше життя*. 1966. Ч. 1 (січень). С. 39 – 40.
11. Нагірна Стефанія Іванівна. URL: <https://irp.te.ua/nagirna-stefaniya-ivanivna/>
12. Общий гербовник дворянских родов Всероссийской империи. Ч. 7. URL: <https://web.archive.org/web/20190629001224/https://gerbovnik.ru/arms/1067>
13. Памятная книжка Киевской губернии на 1899 год. К., 1898.
14. Памятная книжка Киевской губернии на 1902 год. К., 1901.
15. Памятная книжка Киевской губернии на 1903 год. К., 1902.
16. Памятная книжка Киевской губернии на 1906 год. К., 1905.
17. Памятная книжка Киевской губернии на 1910 год. К., 1909.
18. Памятная книжка Киевской губернии на 1911 год. К., 1910.
19. Памятная книжка Киевской губернии на 1915 год. К., 1915.
20. Рахно О. Чернігівський губернський земський гласний О.Ф. Ліндфорс (До 120-х роковин від дня смерті). *Сіверянський літопис*. 2010. № 4 – 5.
21. Русов О. О. Щоденники та спогади. Чернігів, 2011.
22. Русова С. Мої спомини 1879 – 1915. URL: <http://escriptorium.univer.kharkov.ua/handle/1237075002/5570>
23. Сабадин А. О. Співробітництво української жіночої національної ради з міжнародними жіночими організаціями в міжвоєнний період (1920 – 1938 pp.) URI: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/72140>

24. Смоляр Л. Зінаїда Мірна. *Українки в історії*. К., 2000.
25. Стамбол І. Українська біографістика: симптоми постколоніальності URL: <https://tyzhden.ua/ukrainska-biografistyka-symptomu-postkolonialnosti/>
26. «Українські жінки ХХ століття»: УІНП випустив календар з видатними, але маловідомими українкам URL: <https://rubryka.com/2019/12/08/ukrayinski-zhinky-hh/>
27. Чернігівська губернія URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D0%B3%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B3%D1%83%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D1%8F
28. Шевелева М. Мілена Рудницька – гідна донька великої культурної Нації URL: <https://uain.press/blogs/milena-rudnitska-gidna-donka-velikoyi-kulturnoyi-natsiyi-1293942>
29. Державний архів Чернігівської області.

O. M. POTAPENKO,

Director of Scientific editorial center

e-mail: DIVA23LM@ukr.net ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-7040-1427>

Municipal institution "Chernihiv Regional Research Scientific Editorial Center" of the Chernihiv Regional Council
 Prospekt Myru, 14, Chernihiv, 14000, Ukraine

FAMILIES OF MIRNYH AND KHILCHEVSK: TO THE NEW FACTS OF THE BIOGRAPHY

Research aim. The article attempts to establish some facts about the early life of public figures: the spouses of Zinaida Vasylivna Mirna (Khilchevska) and Ivan Ivanovich Mirny. The author refutes some false statements regarding the milestones of Zinaida Myrna's biography, in particular, about the place and date of her birth, religion; more facts about her family have been clarified.

Research methodology includes general scientific methods (analysis and synthesis) and the main methods of historical research: historical-comparative and historical-genetic.

The scientific novelty. For the first time, metrical records were introduced into scientific circulation, which shed light on the early life of public figure Zinaida Vasylivna Mirnaya and her family.

The relevance of the article lies in the deepening of knowledge about the figures of the Ukrainian diaspora movement, the integration of biographical information found in local studies, the formation of the basis for commemorating the memory of the fighters for the independence of Ukraine in the 20th century.

Conclusions. It was found out that the Khilchevski family, from which the public member of the Ukrainian Central Council Zinaida Vasylivna Khilchevska originates, is from the Chernihiv province, where her parents lived and worked. The exact date of her birth was confirmed, false statements about her religion were denied.

Key words: Zinaida Mirna, Ivan Mirny, Chernihiv, Horodnia.

References

1. Antonovych K. Zinaida Mirna. *Our Life* (July-August) 1955. P. 3-4. (in Ukrainian)
2. Volkovich Anna Markianivna URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87_%D0%90%D0%BD%D0%BD%D0%B0_%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D1%8F%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD_%D0%B0 (in Ukrainian)
3. Mykola Markiyanovych Volkovich URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87_%D0%90%D0%BD%D0%BD%D0%B0_%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D1%8F%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD_%D0%B0

- 87_%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0_%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (in Ukrainian)
4. Provincial and district institutions of Chernigov province. Memorial book for 1878 Chernigov, 1878 (in Russian)
5. Law of Ukraine «On the legal status and commemoration of the fighters for the independence of Ukraine in the 20th century» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-19#Text> (in Ukrainian)
6. Calendar of Chernigov province for 1888. Chernigov, 1887. (in Russian)
7. Calendar of Chernigov province for 1891. Chernigov, 1890. (in Russian)
8. Calendar of Chernigov province for 1892. Chernigov, 1891. (in Russian)
9. Lashchenko G. Zinaida Mirna. *Our life*. 1966. Part 2 (February). P. 31 - 32. (in Ukrainian)
10. Lashchenko G. Zinaida Mirna. *Our life*. 1966. Part 1 (January). P. 39 - 40. (in Ukrainian)
11. Nagirna Stefaniya Ivanovna. URL: <https://irp.te.ua/nagirna-stefaniya-ivanivna/> (in Ukrainian)
12. General coat of arms of noble families of the All-Russian Empire. Part 7. URL: <https://web.archive.org/web/20190629001224/https://gerbovnik.ru/arms/1067> (in Ukrainian)
13. Commemorative book of Kiev province for 1899. Kiev, 1898. (in Russian)
14. Commemorative book of the Kiev province for 1902. Kiev, 1901. (in Russian)
15. Commemorative book of the Kiev province for 1903. Kiev, 1902. (in Russian)
16. Commemorative book of the Kiev province for 1906. Kiev, 1905. (in Russian)
17. Commemorative book of the Kiev province for 1910. Kiev, 1909. (in Russian)
18. Commemorative book of Kiev province for 1911. Kiev, 1910. (in Russian)
19. Commemorative book of the Kiev province for 1915. Kiev, 1915. (in Russian)
20. Rakhno O. Chernihiv provincial zemstvo gласny O.F. Lindfors (To the 120th anniversary of his death). *Siveryanskyi litopys*. 2010. No. 4-5. (in Ukrainian)
21. Rusov O. O. Diaries and memories. Chernihiv, 2011. (in Ukrainian)
22. Rusova S. My memories 1879 – 1915. URL: <http://ekspritorium.univer.kharkov.ua/handle/1237075002/5570> (in Ukrainian)
23. Sabadin A. O. Cooperation of the Ukrainian Women's National Council with international women's organizations in the interwar period (1920-1938) URI: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/72140> (in Ukrainian)
24. Smolyar L. Zinaida Mirna. *Ukrainian women in history*. Kyiv, 2000. (in Ukrainian)
25. Stambol I. Ukrainian biography: symptoms of postcoloniality URL: <https://tyzhden.ua/ukrainska-biohrafistyka-symptomy-postkolonialnosti/> (in Ukrainian)
26. «Ukrainian women of the 20th century»: UINP released a calendar with outstanding, but little-known Ukrainian women URL: <https://rubryka.com/2019/12/08/ukrayinski-zhinky-hh/> (in Ukrainian)
27. Chernihiv Province URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D0%B3%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B3%D1%83%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D1%8F (in Ukrainian)
28. Shevelyeva M. Milena Rudnitska is a worthy daughter of a great cultural Nation URL: <https://uain.press/blogs/milena-rudnitska-gidna-donka-velikoyi-kulturnoyi-natsiyi-1293942> (in Ukrainian)
29. State archive of Chernihiv region.